

MLADOSLOVENEK

„Mladostenec“ izhaja vsak drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje ter velja za celo leto 2 K. Naročnina se tudi na pol in na četrt leta plačuje in se mora poslati naprej. — Dopisi dobro došli in se sprejemajo zastonj. — Pokorniki se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani. — Cena oznani je za eno stran 64 K, za 1/2 strani 32 K, 1/4 str. 16 K, 1/8 str. 8 K, 1/16 str. 4 K, 1/32 str. 2 K, 1/64 str. 1 K. Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserte) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — C. kr. pošt. hran. račun št. 76.249.

Štev. 5.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1906.

I. leto.

Cenjenim našim naročnikom.

Sklicujoči se na „Listnico“ v predzadnji številki smatramo vse one, ki nam dotlej niso naznanili odpovedi na „Mladostenec“, da ostanejo naši prijatelji in stalni naročniki. Prosimo zategadelj vse tiste, ki malenkostne naročnine še niso poslali, da to store v kolikor najkrajšem času — to pa zaradi reda, kajti red je podlaga v rodbinskem življenju, tako tudi pri nas. — Pri tej priliki prosimo vse one, ki so zavzeti za plemenito delo, katero vrši „Mladostenec“, namreč, da iztrga, kolikor se še iztrgati dá, zadnjega Slovenca iz tujih verig, ki davijo toliko časa, da zadavijo vse — da se priglase upravnistvu vsi, ki bi želeli proti primerni odškodnini širiti in širiti v zadnjo gorsko vas „Mladostenec“. To delo jim bodi v prvi vrsti sveta slovenska dolžnost!

Gonja.

Življenje je boj — boj za obstanek. Vsak posameznik se mora boriti za vsakdanji kruh, za svoj obstanek — ravno tako se mora tudi celota, narod boriti za svoj obstanek. Krivoločnost bi bila in kaznjivo, kdor bi delavca oviral pri delu za kruh — še večja krivoločnost, kdor ovira narod pri delu za obstanek. Pošten človek si nikakor ne more misliti, kako bi se drznil lačnemu sosedu snesti skorjico — in vendar se najdejo pri nas ljudje, ki so tega zmožni, ki hladnokrvno lahko gledajo, če so komu odgrizli kruh. So celo ljudje, ki z mirnim srcem gledajo, sedeči pri polni mizi, kako cele rodbine stradajo, namreč zato, ker tem sitim trebuhom slučajno ne ugajajo — največkrat zato, ker so resnično poštini. Neverjetno je početje takih ljudi — linčati pa bi bilo tiste, ki celemu lačnemu narodu s silo odtrgavajo hrano! Narod potrebuje ravno tako hrane, ako naj obstoji, kakor posamezen človek — in kdor jo odreka narodu, ta je narodov najhujši nasprotnik.

Narod potrebuje mnogo hrane — več ko jo dobi, več jo potrebuje — narod potrebuje duševne hrane. Ako naj se Slovenci vzdržujemo v dose-danjih mejah, moramo silno, silno napredovati na duhu, izobraževati se moramo neprenehoma — in še nam bo šla trda! Še se bo pripetilo, da bomo semtertje zgubili kako postojanko, pridobili pa nobene. Pa glej! Menda ga

ni človeka, ki bi ne uvidel silne potrebe, da z izobrazbo, z berilom, z delom i. t. d. pospešujemo narod slovenski — vsak brez izjeme, ki ga je rodila slovenska mati, mora uvideti, da smo še daleč za sosednjimi narodi, da vidno podlegamo izobraženejšim sosedom — vsak?! ne vsak!

Imamo neke baže ljudij — na Kranjskem, pa menda tudi po družih slovenskih krajih, ki se skrivajo za nekim listom, ki ima predrznost, nazivati se „Slovenec“ — ljudij, kateri so si stavili za edino nalogo, slovenski narod odvrniti od boja za obstoj, preperečiti mu možnost do izobrazbe, pač pa ga imeti priklenjenega na spovednico, od koder ga puščajo odhajati neznansko nevednega. Na misel mi prihaja, kako predrzno se je zakadil omenjeni dnevnik v trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani. To društvo ima namreč to veliko napako, da skuša dajati ljudem pouka, bodisi s predavanji, bodisi z berilom; dalje si je postavilo nalogo, slovensko trgovstvo postaviti na lastne, trdne slovenske noge — skratka, to društvo dela za obstanek slovenskega naroda. Vsak po svoje, ta na tem, drugi na drugem polji se moramo poprijeti dela. Pa se je našel „Slovenec“, ki je bral temu najvažnejšemu društvu, kolikor jih celo slovensko ozemlje premore, levite, take levite, da bi moralo vsakemu upasti srce, ako bi ne bil slučajno član tega društva — ti ljudje pa stoje glede izobrazbe in samostojnosti saj tako

visoko, kakor vsi dopisuni „Slovenca“. Proti dobri stvari — gonja! Zakaj, tega niti gonjači ne vedo — samo da je gonja! — In ti „Mladostenec“! ti mladi junak, ali se nimaš tudi ti boriti z gonjači?! Tudi tebe preganjajo ravno tisti, ki tvorijo izdajice slovenske narodnosti. Ne vedo, zakaj te preganjajo — vedo samo to, da dramiš slovenski narod k samozavesti, ga pozivljaš, naj se izobrazuje, naj dela neumorno, ako noče biti kedaj tujčeva peta. Samo to vedo — zato se je uprizorila — gonja, kakor se uprizori sploh proti vsemu, kar ne govori za poneumnenje!

Predno pa se pustiš gnati, dragi slovenski trpin — postoj in preberi prej, kar se ti brati prepoveduje. Če nisi razumel prvič, beri drugič — in spoznal boš gonjo. V tem trenutku pa ti bo padla tudi mrena raz oči, spregledal boš, strepetal, ko boš spoznal, kam tirajo slovenski narod tisti, ki ti branijo izobraževati se z branjem — ljubezen do slovenskega naroda pa se ti bo s plamenom vzbudila v duši tvoji.

Upoštevaj gonjo — in spreglej!

Naš jezik v izobraženih ustih.

Naši boljši krogi, takozvana inteligenca, ki imajo sveto nalogo voditi naše ljudstvo in naš rod do pravih stez napredka in duševne svobode, volijo si raznovrstna sredstva, ki so prav koristna in hvale vredna, ter ž njih po-

močjo izvršujejo težko svoje delo. Neumorni so nekaterniki, izrabijo vsako najmanjšo priliko, da pomagajo našemu ljudstvu na noge. V teh delavnih vrstah vidimo v ospredju slovensko učiteljstvo združeno s slovenskim dijaštvom. Srednje in posebno še višje šolsko dijaštvo dela vztrajno ter vrlo podpira naše učiteljstvo. Razna njih društva, ki imajo zgolj namen dati narodu izobrazbo, mu oprati oči, prirejajo poučne shode, predavanja, veselice in slavnosti, ob kateri priliki predavajo in razkrivajo kmetu, kar mu ni jasno in česar ne ume ter mu dajo nasvete, po katerih se mu je ravnati.

Vsak napreden človek bo gotovo hvalil njih delo in njih trud, ker to je v resnici težko delo, ki je vezano z mnogimi težavami.

A tukaj pa vendar ni vse tako, kot bi moralo biti. Ti izobraženci, ki so tekom večih let zajemali učenost iz knjig in znanstvenih višješolskih predavanj, pa pri vsem svojem koristnem in požrtvovalnem delu vendar vedno in vedno greše, če prav jih je mogoče kdo že opozoril na hibo, koja se jim vedno ponavlja.

Sam sem bil navzoč pri večih predavanjih, sam sem slišal razne poučne, vseh strok se tikajoče govore, ki so imeli dobro jedro, predavatelj pa najboljši namen, a doseglo se vendar ni to, kar bi se doseči moralo. In zakaj ne? Tu mi je odgovor lahak, in tudi popolnoma umešten, kajti opomniti mi je le eno: govorniki in predavatelji ob raznih prilikah nam reč pozabijo, da stoje pred množico, ki ni pohajala srednjih in večina niti narodnih šol. Na to pozabijo naši govorniki, in kaj sledi iz tega? V svojih govorih rabijo razne, ljudstvu popolnoma neumljive — tujke — ki se jim kopičijo tem bolj, čim daljši je njihov govor. Ljudstvo jih gleda, kar razume, z veseljem sprejme, a to, kar sprejme, ni vezano, ima prepolno lukenj in to radi premnogih, vedno in vedno se ponavljajočih tujk, za koje imamo dovolj svojih, domačih slovenskih izrazov.

To je prvi vzrok, zakaj ne obrode razna dobromišljena in potrebna predavanja takega sadu, kot bi ga obroditi morala. Posebno greše v tem oziru dijaki, ki si nabere polne zakladnice tujk že v gimnaziji in pozneje na visoki šoli, a ne pride jim na um, da bi se tega odvadili ter govorili oz. rabili izraze, kojih jim nudi naš lep slovenski jezik v izobilju. Po medsebojnem občevanju, kjer je vsaka druga beseda tujka, se tega tako privadijo, da niti ne vedo, kedaj izrečejo kako tujko. In tako pride slučaj, da se razgovarja tu ali tam kak dijak s kmetom, mu daje nasvete i. dr. a zraven govori tako učeno, nerazumljivo s pomočjo vseh latinskih, grških, francoskih in bogsigavedi še kakšnih tujk. Kaj ima vendar kmet od tega? Ne razume ga in doma se pa potoži, da se s temi učenimi ljudmi ne da govoriti, se jih ne more vprašati sveta, ker govore preučeno in rabijo besede, katerih on še nikdar slišal ni.

Moj namen je tedaj, opozoriti s tem člankom našo inteligenco posebno pa narodno dijaštvo in

LISTEK.

Tortura pri čarovnicah.

Vero v coprnice najdemo pri narodih še mnogo pred krščanstvom. Stari Kitajci, Perzijanci, Indijci in Kaldeji so bili pravi mojstri na tem polju. Nič manj stari Egipčani, o katerih nam sporoča sv. pismo. V zvezi z vero v coprnice je tudi astrologija t. j. prorokovanje iz zvezd. Pri starih Babiloncih in Asircih v Mali Aziji je ta posebno evela. Sedem planetov je zavzemalo pri tem prvo mesto. Posvečeni so bili sedmerim bogovom in kateremu planetu je prišla prva ura po polnoči, po njem je bil imenovan celi dan. Na ta način je nastal sistem sedemdnevnega tedna, ki velja še danes pri vseh civiliziranih narodih. Semkaj spada tudi razlaganje sanj, o čemur nam priča znana zgodba o Faraonu in Jožefu.

Ali nobena teh panog ni prinesla človeštvu toliko zla, kakor ravno vera v coprnice. Grki in Rimljani so nam ohranili v svojih spisih

učiteljstvo. Naj se izogiblje kolikor mogoče vseh nepotrebnih tujih navlak v govoru, ker se tega prvič preveč privadi, ter s koristnimi svojimi govori do ljudstva nič ne doseže, drugič pa dela krivico svojemu jeziku, ker mu grmadi izrazov iz vseh tujih jezikov, svoje domače pa zanemarja.

A ne samo nepotrebne tujke, tudi pretežki, zagonetni, zavozljani, preučeni so navadno vsi govori. S tem vendar pri ljudstvu ničesar ne dosežemo, ker ono ni vajeno globlje misliti, ker so njih duševne sile za to razmišljanje preslabe. Ljudstvu se naj govori tako, da lahko razume, da samo najde jedro vsega govora ter da ima res kak dobiček.

Resnica je, da je težavno govoriti ljudstvu, da bi umelo in res je tudi, da je presneto malo narodnih govornikov, ki brez večjega napora lahko govore kmetu tako, da ga popolnoma razume; resnica pa je tudi, da požrtvovalnost zmore vse, najsibo še potem tako težavno. In prav tu, ker se gre za povzdigo prostega ljudstva, prav tu se moramo žrtvovati ter delati z vsemi silami, da pridemo čim preje do zaželjenega cilja.

Naša naloga, smer in cilj je, povzdigniti ljudstvo iz mračnosti in blodenj v ono višino, kjer izgine megla, ker seva zlato solnce razuma, lastne volje in trdnega prepričanja. Mi smo zmožni tega, zato smo k temu tudi poklicani, kajti vsak trezen, le malo razsoden človek mora priti do spoznanja, da naši klerikali že in hočejo imeti ljudstvo neumno, nerazsodno brez lastne volje, da bodo lažje vladali in vodili po svoje, tako, kot je za nje najboljše. Iz tega tedaj sledi, da mi ne moremo mirnodušno pustiti ljudstvo v rokah takih zapeljivcev, ko vidimo, kako podli so njihov namen, kako ostudne so njih duše, ki rode zgolj hinavščino, hujskarijo ter sejejo razdor. Postaviti se moramo po robu, delati do skrajnih sil, rabiti plemenite in zvišene pomočke, ker le to bo ljudstvu odprlo oči, da bo presodilo samo, kdo je njega prijatelj, kdo sovražnik. Ljudstvo mora zvedeti, da so taki mladi duhovniki, taki novopečenci toča na polje narodne prosvete, so hudourniki, ki uničijo vse, kar pametni in razsodni s teška sezidajo.

Ker ne poznajo ti ljudje složnega skupnega delovanja, ki je tu pri nas na Štajerskem tako potrebno kot ribi voda, ločiti se moramo od njih, napovedati jim boj ter izpodkopati njihov srednjeveški upliv. Prepričati jih moramo poštenim potom, da so oni s svojim hinavskim dr. Korošcem i. dr. na čelu strup, najhujši strup v narodni krvi.

In to se bo doseglo, če bo naša neumorna sila delala, če bo naša duša odprla svojo notranjost in z neustrašnim korakom stopila pred te srednjeveške poneumnevalce. A tu pa pridemo zopet nazaj, do one hibe, katero sem že preje navedel. Če hočemo namreč vse to res doseči, učiti se moramo čiste slovensčine brez vseh tujih navlak, učiti se take govornice, ki je umljiva našim kmetom, ki bo rodila tudi zaželjeni sad.

Pa prav tu nam daje duhovščina lep vzgled. V svojih pridigah ali drugih govorih na ljudstvo

marsikaj o tem. Ženske, ki so veljale kot čarovnice, so sežigali že stari pogani.

Ko je nastopilo krščanstvo, je bilo to izprva proti sežiganju čarovnic. Kdor se je drznil kaj takega storiti, je bil izobčen iz verske družbe. Šele kasneje so pričeli tudi kristjani tirati čarovništva obdolžene ženske na gorečo gromado. Ali do 13. stoletja je bila stvar še zelo nerazvita. Šele s tem časom so obsojali čarovnice, da so v zvezi s hudičem, s katerega pripomočjo izvajajo svoje čine: škodujejo ljudem, živalim in polju, pripravljajo ljubezenske pijače, vozijo se po zraku, delajo veter itd.

Po celi Evropi se je razširila taka vera. Nebroj čarovnic je bilo sežganih v 14. stoletju v Franciji, v 15. stoletju po celi Nemčiji in naših pokrajinah.

Povod k temu ljutemu preganjanju je dala ona slovita bula, ki sta jo znala dobiti od papeža Inocenta VIII. oba dominikanca Sprenger in Krämer. Ta bula je izšla 5. decembra 1484. in je bila natisnjena kot uvod v knjigi, ki sta jo izdala ta dva tri leta kasneje pod naslovom „Mallens maleficarum“, kar bi se reklo, dobe-

govori tako oprezno, lahko umljivo in domače? se ogiblje vseh tujk in sploh vseh besed, ki bi ostale brezpomembne, samo da jih ljudstvo razume, da dosežejo, kar hočejo. Duhovniki niso tako neumni, da bi govorili kmetu učeno, ko še dostikrat tedaj ne razume, če mu pove in razloži prav po domače. Neumljivo je tedaj, kako se morejo naši ljudski govorniki, posebno dijaki posluževati besed in težkumljivih govorov. Zato pa: Govorimo v naprej jasno, umljivo in domače, ker le tedaj smemo pričakovati povoljnih uspehov. S tem pa, da bomo rabili slovenske izraze, koristili bomo tudi našemu jeziku, ker lep in milodoneč je naš jezik le tedaj, če je zgolj slovenski in brez vseh tujk.

Kakor naš govor, tako bodi pa tudi naše pismo domače. Tudi iz vseh spisov mora izginiti vse, kar dela nečast slovenskemu jeziku. Stari naši pisatelji, kakor Jurčič i. dr. pisali so lep narodni jezik ter se s tem tako priljubili ljudstvu, da s strastjo čitajo njih dela. In ta dela in te knjige lahko posojujemo narodu, ker vemo, da jih razume ter ima od njih dobička. Kaj pa novejši spisi? So ti tudi pisani v poljudni obliki? Nikakor! Misel v njih je ljudstvu primerna, a oblika in slog sta pretežka in pisana le za izobražene kroge. Namen naš pa je, pisati le za narod, ker tega moramo izobraziti in povzdigniti.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Revolucionarna Rusija.

Revolucije še ni konec in je tudi še ne bo. Danzadnem se ponavljajo ropi, umori itd. Sedaj poročajo nemški in angleški listi, da stoji Rusija tudi že pred denarnim polomom. Papirnati denar, ki je v prometu, da je že prekoračil zalogo zlata za 378 milijonov. V ruskem finančnem ministrstvu so zasledili, da je poneverjenih 17 milijonov rubljev. Najbrž so to le pobožne želje Nemcev in Angležev, sicer pa kaj takega, ko je vse razburjeno in zmešano, ni nemogoče. — V armenski cerkvi v Suši so našli v oltarju skritih 29 napolnjenih bomb, veliko orožja in s petrolejem polite vreče žaganice, ki so bile namenjene, da bi zažgale cerkev. 17 napolnjenih bomb pa so našli tudi še v neki drugi cerkvi. Oblasti so zaprle tri armenske duhovnike in nekaj drugih cerkvenih uslužbencev. — Polkovnik Dumbadze je te dni pozval k sebi mestne svetovalce iz Sevastopola in jim zažugal, da bo na dva predmestja Sevastopola streljal s topovskimi kroglijami, ako mu ne izročijo revolucionarjev. — V predzadnjem tednu so vojna sodišča obsodila na smrt 52 oseb in obsodbo tudi izvršila. — Iz Odese se poroča, da je policija samo v eni noči zaprla v mestu nad 600 oseb. — V Rigi je napadla oborožena banda nekega blagajnika in pisarniškega uslužbenca neke družbe. Oba, kakor tudi kočijaž, sta bila ubita. Roparji so ugrabili od 20.000 rubljev, ki jih je imel seboj blagajnik, samo 2000 rubljev.

sedno prevedeno: Kladio čarovnic. In gorje duhovniku, ki bi zinil na prižnici le eno besedo, s katero bi se dvoumno izražal ali celo pobijal vero v čarovništvo. Saj je stalo na prvi strani „kladiva čarovnic“ zapisano: Haeresis est maxima opera maleficarum non credere — največje krivoverstvo je, na čarovnice ne verovati. In po tem izreku se je delalo do 18. stoletja! Značilno je, da so se ravnali po teh predpisih tudi luteranci.

Čarovništva obdolženo žensko, naj je bila stara, omožena ali šele mlado dekle — saj je zadostovala anonimna ovadba! — so tirali najprej pred sodnika. Če je bilo zaslišanje s tem brezuspešno, kar je bilo navadno, so hoteli trdoglavko omečiti z mukami, da pripozna svoje tajne hudobije.

Inkvizicija si je izmislila v sredstvih, ki so ji služila po mučilnicah, najgroznejše stvari. Noben hudič v peklu ne more tako trpinčiti svojih duš, kakor se je godilo čarovnicam. Brez usmiljenja so šli na svoje delo, češ da je to bogu dopadljivo. Niso odnehali prej, dokler ni uboga ženska pripoznala to, kar so hoteli drugi.

So li samo toliko potrebovali? — Nemškim listom se poroča iz Petrograda, da se v visokih krogih govori, da misli car odstopiti. Vladal pa bi potem Rusijo veliki knez Nikolaj Nikola-jevič, ki je najodločnejši v celi carski rodbini in ki bi edini zmožel narediti konec tem strašnim razmeram v Rusiji. — Dne 30. t. m. se bodo brale po vseh ruskih cerkvah zahvalne službe božje za rešitev carjeve družine pri železniški nesreči v Borkiju.

Italija se oborožuje.

Italijanska vlada je sklenila z nemško tvrdko Krupp pogodbo za nove topove v znesku 17 milijonov ter se obenem zavezala, da naroči še za 23 milijonov lir. — Listi pa tudi še vedno poročajo, da je Avstrija in avstrijska mornarica zelo bojovita; posebno pa izkoriščajo neko povelje avstrijskega admirala Montecucoli, v katerem je baje dejal, da ima naša mornarica namen, vničiti italijansko mornarico v Adriji. Komisija za luke terja 250 milijonov lir za utrdbo pristanišč na Adriji. Koliko je vredno tako nezaupno in tako oboroženo zavezništvo? Trozveza je pa kakor oficijozni na obeh straneh trde, neomajna.

Nemiri v Macedoniji.

V Barašanu (okraj Bitolje) je grška četa umorila celo bolgarsko rodbino petih oseb. V Pisederju na meji Kastorije in Florine pa so Bolgari umorili šest grških oglarjev. V Gnilešu je grška četa štirinajst Bolgarov v pravem pomenu besede razsekala. Turška vlada je poslala v vse te kraje preiskovalne komisije, ki pa niso nikogar dobile. — V Vešihiti in Monastiru so grške čete pomorile osem Bolgarov. — Predpreteklo nedeljo je napadla grška četa bolgarsko vas Žihova, umorila 20 oseb ter požgala 40 hiš.

Špansko.

Španska vlada pripravlja novo postavlo o verskih kongregacijah. Po novi postavi se odzame vsem redovnikom, ki niso dovršili na kakem vseučilišču predpisanih študij, pravica poučevati. Tuje bratovščine bodo razpuščene. Kongregacijsko premoženje se omeji na potrebno, fidej-komisi bodo pa prepovedani. Kongregacije, ki vodijo trgovine in obrti, bodo morale fatirati in plačevati davke kakor drugi, vse kongregacije brez razlike bodo podvržene dohodninskemu davku.

Srbija.

Kralj je te dni na svojem potovanju v Nišu izjavil, da je in ostane veren ustavi, na katero je prisegel in da bo skrbel za to, da bo njegovega sina navdajal isti duh. — Prvi transport goveje živine čez Solun je že dospel v Genovo. Težko, da bi se ta dolga pot obnesla za prevažanje živine same, pač pa za izvažanje mesa in mesnih produktov. — Kakor znano, je avstrijska meja za izvoz srbske živine zaprta.

Ko je bila coprnica izročena rabeljem, so ji potrgali ti najprej obleko s telesa in jo vrgli na mučilniško klop, na katero so jo tako trdo privezali, da se ubožica ni mogla ganiti. Našteti vsa sredstva in orodja, ki so imela namen, pripraviti trdovratno tajilko do pripoznanja, je nemogoče, ker mesta in dežele so tekmovala medsebojno, kdo si more izmisliti grozovitejšo muko. Šele sčasoma se je napravil tudi v mučilnicah nekak red, po katerem so stopnjevali muke do najstrahovitejšega. Najnavadnejša orodja so bila sledeča:

Palčni precep. Palec čarovnice so vtaknili v precep in tega toliko časa privijali z vijakom, da je pričela brizgati kri iz prstov. Ta procedura je trpela 20—30 minut. Če je ostal precep brez vspeha, so se poslužili navadno španskega škornja, ki se je sestavljal iz dveh železnih plošč, ki sta se priložili nogi tako, da je bila pokrita golenica in meča. Počasi so stiskali zdaj z vijaki te dve plošči drugo ob drugo, dokler niso pričele pokati kosti in se zdrobile. Da so muko še povečali, so tolkli hlapec s kladivi po vijakih.

S Koroškega.

Kranjskim Slovincem v preudarek!

„Mir“ piše: Z otvoritvijo nove železnice se je odprla našim bratom onstran Karavank najbližja pot v središče naše dežele, v Celovec. Že od nekdanj so radi prihajali Gorenjci v Celovec, celo dolga in težavna vožnja čez Ljubelj jih ni zadrževala, pa mislite, da je slovenstvo na Koroškem imelo kaj dobička od takih svojih bratov? Naravnost povedano, nobenega, kajti svoj denar so puščali v nemških trgovinah, v nemških gostilnah, govorili so pa povsod, kamor so prišli, dosledno le — nemško, kolikor so znali. Pisu tega sestavka je znan mož, ki že leta prihaja v Celovec, pa je odgovoril na vprašanje, zakaj nikdar ne pride v slovensko družbo: „V Celovecu smo rajši malo bolj tajč.“ Nova železnica nam bo prinesla v Celovec dovolj slovenskih gostov s Kranjskega. Prepričani smo, da se bo marsikdo rajši pripeljal nakupovat v Celovec, kakor pa v Ljubljano, ker mu je Celovec bližji. In šel bo v nemško trgovino, v nemško gostilno, govoril bo nemško ter pustil svoj denar človeku, ki se bo za njim norca delal, češ, „naj le prihajajo bedasti Kranjci k nam, da nam le polnijo žepe; mi pa ostanemo, kakor smo bili.“ Če že nosite svoj denar v Celovec, bodite vsaj toliko ponosni, da bodete povsod, kamor pridete, govorili slovensko! Verjemite, da je ni trgovine, niti gostilne v Celovecu, kjer ne bi znali našega jezika. Ako vam nočejo postreči na slovensko zahtevo, pa pojdite drugam: uspeh takega dela se bo kmalu pokazal, kajti „groš“ pri „Nemcu“ vedno vleče. Ni pa slabšega, kakor če izpodkopujete ugled slovenskega naroda s svojim nemškutarenjem. Če bi Kranjci tako delali, kako naj potem koroški slovenski kmet dela drugače. Pomnite, da pri nas nemščina ni „nobel“, kakor jo nekateri smatrajo na Kranjskem, temveč le sredstvo za ubijanje slovenstva. Nadejamo se, da te besede ne bodo zastoj.

Rožek. Na Reki so našli v Dravi truplo tridesetletne Lize Pavelj, ki je spomladi na umu zbolela in naglo zginila po noči. Do sedaj so sorodniki še vedno upali, da jo najdejo živo in dajali so oglase z njeno podobo v slovenske in nemške časnike. Kar se je prej samo domnevalo, da je šla v Dravo, skazalo se je sedaj kot resnica.

Zanimiv prizor iz ptičjega življenja je opazovalo več gledalcev na Starem trgu v Celovecu. Neki srboriti vrabec je namreč zašel v lastavično gnezdo. V kratkem času se je zbralo do 20 lastavic okolu gnezda ter so gnezdo kriče obletavale. Vrabec bi bil rad prišel iz gnezda, pa so ga lastavice vedno s kljuni in repetnicami primorale nazaj. Čez nekaj časa jih je letelo nekaj strani, nekaj jih je pa še ostalo na straži pri gnezdu. Kmalu so se pa tudi prve vrnile in sicer vsaka z ilovico v kljunu ter so začele vhod v gnezdo zazidavati. Delo je bilo kmalu končano in vrabec v popolnoma zazidani ječi. Lastavice so začele nato veselo nad gnezdom

Španski škornji pa so imeli še eno obliko: nogi čarovnice so vtaknili v dvoje velikih iz železa skovanih škorenj, v katere so vlili vrelo smolo, ki je sežgala meso in kosti.

Tretja stopnja je bila takozvana elevacija ali ekspanzija imenovana. Čarovnici so zvezali roke na hrbtu. Okrog členkov so ovili vrv, ki je bila potegnjena na stropu čez škripec. Polagoma so dvigali na ta način čarovnico do stropa in jo spuščali potem zopet navzdol. Na ta način so ji izpahnili roke. Da je bilo trpljenje še hujše, so obešali svoji žrtvi težke uteži na nogine prste. Čarovništva obdolžena je morala viseti tako mnogokrat po cele ure, dokler se niso vrnili sodniki in hlapec od — obeda.!

Toda tudi ta sredstva še niso bila dovolj peklenska. Muke so povečali s tem, da so kapljali čarovnici, ki je bila povsem slečena in visela na opisan način na vrvi, žgoče žveplo ali pa vrelo smolo na telo. Pod podplati so prižgali baklje. Za nohti na rokah in nogah so ji vtakali železne žreblje. Da so izpopolnili elevacijo, so vporabili pogostokrat takozvanega n a š p i-

grožiti in hriščati, potem so pa zopet vse odletele. Da so zazidanega vrabca gotove smrti rešili, so gledalci gnezdo razdrli, nakar je vrabec iz gnezda veselo čivkajoč urno odletel.

Pod Rožčico. Visoko v gorah blizu plaine Rožčice v „dolini“ pod Petelinom kake pol poti med Klodjem in Rožčico so našli mrtvega Janeza Obilčnika, delavca iz Velike vasi pri Šent Jakobu. Zginil je že lansko leto meseca avgusta. Bržkone ga je v gori zadela kap. Da bi se bil drugače ponesrečil, ni verjeti.

Iz velikovškega okraja. Tudi v našem okraju, in kakor sem iz drugih krajev slovenske Koroške zvedel, te srčno pozdravljamo! Lahko rečem, da vsi, katere nas imenujejo naši klerikalci za nemčurje, a smo večinoma le napredni Slovenci, smo vneti za tvoje nazore. Tudi mi potrebujemo tak časnik prav zelo. Le tako naprej, pa bomo tudi na Koroškem kmalu zginili „nemčurji.“ In ako smo semintje res nekoliko bili, je to obžalovanja vredno, pa kdo je tega kriv? Krivi so naši nazadnjaki. Mi dobro vemo, da nas je rodila slovenska mati in ravno naši prvaki so nas rinili proč od sebe, zato ker smo bolj naprednega mišljenja in se ne damo od vsakogar komandirati. Svetoval pa bi ti, ti naša prva zvezda, da bi se za Koroško razpelo več agitacije za razširjenje lista. Bomo že poskrbeli, da dobiš izvrstnih agentov. Saj vidim žalibože, da je skoraj vse, kar se nam je dosedaj pošiljalo in se še pošilja iz Štajerske in Kranjske, takorekoč fige vredno; na Koroškem pa veste kako je. Iz vsake tvoje številke veje duh pravičnosti in izobrazbe, zato pa mora poštena stvar zmagati in četudi vsi nazadnjaki od jeze popokajo. Vse, kar je še poštenega, se te bo oklenilo in mi bomo prvi, ki bomo pognali onega ptujskega zapeljivca („Štajerca“) čez mejo nazaj, ker dosti dolgo je nas vodil za nos. Sedaj ga že poznamo, kakšen tič je on. Vse kar je slovenskega on sovraži, pa tega dolgo časa ni izdal. Tudi tebe, „Mladostenec“, sovraži, dasi si res pravi naprednjak. Ž njim bomo tedaj kmalu obračunili, ker kar nima zdrave podlage, mora prej ali slej poginiti. — (Op. uredništva. Naznanite nam može, ki bi šli za „Mladostenca“ agitirat, da jim preskrbimo dovoljenje od vlade. Plačamo take agente dobro. Potem boste videli, kaj vse se da za Koroško narediti.)

Štajerske novice.

C. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

Štajerska kmetijska družba je letos že zabranila ustanovitev štirih podružnic na Spodnjem Štajerskem iz ničevih razlogov, da bi baje slovenski kmetje ne mogli denarno vzdrževati kmetijskih podružnic. Poslanec dr. Korošec je zaradi tega že v juniju interpeliral poljedelskega ministra, toda do danes še ni dobil nobenega odgovora. Zato se je obrnil do predsednika zbornice, da urgira pri poljedelskem ministru odgovor na interpelacijo, ker se drugače snovanje novih podružnic ne more nadaljevati.

k a n e g a z a j c a. To je bila deska, v katero je bilo zabiti mnogo žrebljev tako, da je štrlela konica proti vrhu. Na to so položili čarovnico, jo privezali h deski in jo tako dvigali po vrvi gori in doli. Če je reva vsled bolečin kričala, so ji vtaknili v usta zatik.

Tortura je trpela mnogokrat po več dni. Mučenci so uravnali po mučenju ude, kakor je najboljše šlo. Krvave rane so ji obvezali in čarovnico poslali zopet v zatohlo, temno in mokro ječo. Rabljevi hlapec so jim potresali premnogokrat na rane soli, da je bilo trpljenje tem hujše.

S sirovimi besedami in ravnanjem so mučili komaj od torture prišedšo. Dali so ji piti slano vodo, da je trpela hudo žejo. In če mučenica vzlic temu ni ničesar priznala, je niso izpustili, ampak sedeti je morala še leta in leta v ječi.

Nemški zgodopisec Scherr pripoveduje v svoji knjigi „Zgodovina nemške kulture in navad“ več primerov take hudičeve grozovitosti inkvizitorjev.

Nemščina — uradni jezik. „Domovina“ piše: Pri volitvi za občino celjske okolice je dotični vladni komisar govoril z volilno komisijo samo v nemškem jeziku, dasi so v tej sedeli sami Slovenci. To je vendar že nekoliko preveč. Sedaj si naši politični uradniki ne bodo niti več upali ali ne bodo več hoteli z ljudmi niti govoriti v slovenskem jeziku. S takim postopanjem se gospoda samo smešijo, ker omikani človek govori tako, da ga drugi, v katerega družbi se nahaja, tudi razumejo; le za naše politične uradnike ne velja to pravilo.

Umor in samomor. V nekem gozdu pri Gradcu je ustrelil Celjan Odilo Trattnik, konторist pri Rakuschu, 18letno Gradčanko Filomeno Gritsch, nato pa še sebe. Trattnika so našli že mrtvega, dočim dekleta še živi, a bo morala brezdvomno umreti, ker ima kroglo v sencih.

Čudna smrt. Franc Šumenjak, prevžitkar iz Polenshaka, je nameraval iti k svojemu prijatelju Andreju Janžekoviču v Haloze. Peljal se je proti vinogradom sam na senenem vozu. Med potjo se je ustavil v Ptujju in popival z nekaterimi znanci pozno v noč. Bil je precej vinjen in še bolj omamljen, ker je dobil pred leti na glavi tesno telesno poškodbo. Kljub temu se je po noči že proti jutru peljal naprej, pa na vozu zaspal. Konj je šel mirno po cesti naprej, dokler ga ni neka deklica, ki je prišla nasproti, z bičem udarila. Takrat je konj poskočil in zdirjal v stran proti neki stoječi vodi (bajarju). Konj je zbežal v vodo in je pri tem prevrgel Šumenjaka z voza. Ljudje so sicer hitro prišli na kraj nesreče, a so se v prvi vrsti pobrigali za konja in voz. Ko so ta dva iz vode potegnili, so še-le začeli iskati voznika. Našli so ga sicer in spravili na breg, a je v par minutah umrl.

Živega otroka pokopalo. Posestnik Brinovec iz Zakota pri Brežicah je pri svojem gospodarskem poslopu napravil nizek zidek iz samega kamenja brez malte. Dne 29. m. m. je nekaj delal pri svojem kozoleu in se pri tem z nogo uprl v ta zid, ki se je pa takoj udal in podrl. Onkraj se je igrala Brinovčeva triletna hčerka, katero je zid pokopal. Ko so jo izpod kamenja izvlekli, je bila že mrtva. Nesrečni oče se bo moral pred sodiščem zagovarjati.

Dosedanji ptujski glavar A. Underrain, plemeniti Meysing je imenovan za načelnika trgovinsko-obrtnega oddelka na graškem namestništvu. Glavar se je poslovil od Ptujčanov.

Sestro je obstrelil Anton Zupan iz Stenskega pri Laškem, ko se je pripravljal na streljanje vran in tako neprevidno ravnal s puško, da se je sprožila in 12letni deklici švignil strel v noge. Morali so jo prepeljati v celjsko bolnico.

Skrivnostna smrt dečka. 11letni zidarjev sin Karol Satler iz Weintzena pri Gradcu je šel z doma v šolo, in se ni več vrnil. Zvečer ga je začel oče iskati in poizvedovati po njem. Še le čez par dni je našel fanta ležati v neki globini pri Gornjem Andritzu. Sin je bil mrtev, a ni imel nikakih znatnih poškodb. Na lice mesta došla sodna komisija ni mogla dognati, kaj je vzrok smrti, zato so prenesli dečkovo truplo v

Zgodilo se je, da je bila leta 1631. obtožena neka noseča žena čarovništva. Pri izpraševanju ni priznala ničesar. Privezali so jo na lestvo in jo vlekli k stropu za vrvi, ki je bila privezana za na hrbtu zvezane roke. Poleg tega je dobila na palce precepe. Vzlic strahovitim mukam ni hotela čarovnica ničesar pripoznati. Zato so ji odrezali lase in ji vlili na glavo žganje, ki so ga prižgali. Pod roke in na vrat so ji metal v goreče žveplo vtaknjeno perje in je iznova potegovali kvišku. Tudi sedaj ni ničesar pripoznala. Približala se je opoldanska ura. Rabelj in njegovi hlapci so šli k obedu in med tem je visela nesrečnica med stropom in tlom, trpeča največje muke. Ko so se hlapci najedli in spočili, se je pričela procedura spet iznova.

Čarovnici so zvezali zdaj roke in noge na hrbtu skupaj. Na hrbtenico ji vlijejo žganja, ki ga zažgo. Na opečeni hrbet nalože potem še uteži. — Rabelj priveže potem vrvi, ki visi od stropa, na zadaj vkup zvezane roke in noge in vleče tako zvezano kvišku. Pomisliti

mrtvašnico, da ga obducirajo. — Govori se, da je gotovo kedo Satlerja pahnil v globino, in da je pri tem dobil smrtonosen sunek v srčno stran. Najbrže je pa fant, ki je bil krofast in torej težko dihal, bežal pred kakim preganjalcem, ko je prišel do globine, mu je pa sape zmanjkalo, ter ga je začelo tako dušiti, da ga je zadela kap.

Obsojeni advokat. Odvetnik dr. Alfred Preschern v Birkfeldu je bil te dni obsojen v enomesečni zapor, ker je razžalil sodnika.

Rešitelj cele vasi. Dne 6. oktobra, zvečer okoli 6. ure, je neki neznan lopov nameraval zažgati v Kamnici skedenj gospoda Martinea, trgovca v Mariboru. Skedenj je bil natlačeno poln sena. Vrata so bila nekoliko razdrapana, da je seno ven molelo. Tam je začel požigalec zažgati. To pa zapazi bližnji gostilničar Anton Vogrincec. On vzame luč, gre gledat in še vidi požigalca pri vratih čepeti in zažigati. Požigalec zbeži v smeri za kamniškimi potokom. Vogrincec leti nekaj časa za njim, vendar ga ne dohiti, ker se je bilo treba precej vrniti, da pogasi ogenj, kar se mu je tudi posrečilo. Tukaj se je pokazal gospod Vogrincec rešitelja Kamniške vasi. Da je začel goreti skedenj, nastal bi strašen požar, ker so v bližini lesene hiše. Gospodu Vogrincu pa hvala in čast!

Slovenski fantje. Letošnji rekruti iz Žalca in Griž so se pripeljali v Celje na zelenjem okrašenih vozovih in z vihrajočo slovensko trobojnico. Ustavili so se pred „Zamorecem“. Mestno policijo je slovenska trobojnica koj zbodla v oči in hotela jo je odstraniti. Fantje so pa voz obstopili in si je niso dali vzeti, saj je zastava bila njihova in ima slovenska trobojnica vsaj toliko pravice vihrti na naših tleh, kakor frankfurterice, katerih se naše nemštvo v tako izdatni meri poslužuje ob vsaki priliki in nepriliki. Čast zavednim fantom, naj se čuvajo, da je kosarnski duh ne prevzame in da se nam povrnejo tako narodni, kakor so se od nas ločili!

Dvema življenje rešil. Dne 2. t. m. je posestnik Miha Haler od Sv. Petra nad Mariborom peljal v spremstvu dninarice Marije Gumzej s parom konj krompir domov. Med potjo je moral spraviti voz s konjema vred po brodu preko Drave. Ko se je z vozom bližal brodu, se je nakrat en konj splašil in potegnil drugega konja z vozom vred za seboj v Dravo, ki je na tistem mestu dva metra globoka. V nevarnosti, da utoneta, sta bila zlasti Miha Haler in Marija Gumzej, ki sta na vozu sedela. Brodnik Šantl je nevarnost hitro opazil in se peljal s čolničem k ponesrečenima. Dosegel ju je in spravil k sebi na čoln, vendar bi se bili kmalu vsi trije v zadnjem trenutku potopili. Haler in Gumzej sta se namreč v zbežanosti in hudem strahu oba naenkrat prišla od ene strani za čoln in hotela biti oba hkrati notri. Pri tem ni veliko manjkalo, da bi bila čoln s Šantlom vred prevrnila. Ko je rešil ta dva, je šel Šantl še za konjema. Vzlic globoki vodi se mu je posrečilo spraviti konja z vozom na malo celino sredi Drave. Tu se je pa konj zopet splašil in potegnil voz z drugim konjem za seboj. V globoki in deroči vodi sta izginila z vozom vred.

moramo pri tem, da je bila ta žena noseča! Čarovnica je še vedno stanovitna.

Zopet jo polože na lestvo in ji vtaknejo pod hrbet desko, iz katere štrli nebroj ostrih žrebljev. Na noge ji obesijo petdeset funtov in revo potegnejo iznova po vrvi čez škripec.

Čarovnica ne pripozna ničesar. Hlapci ji stiskajo meča in golenice s španskim škornjem; na vse palce dobi precepe.

Zopet si izmisli rabelj novo muko. Obrne se proti čarovnici, ki so jo posadili na neko klop in pravi: „Nimam s teboj opraviti samo en dan ali dva, ali tri ali osem, ali štiri tedne, ali pol leta ali celo leto, ampak dokler živiš. In če ne misliš ničesar priznati, moraš vendarle živa na ogenj.“ Trpinčenje se prične iznova...

Tako nam pripoveduje Scherr na podlagi sodnijskih spisov iz iste dobe. (Dalje prih.)

Veliko poneverjenje. Mariborski parni mlin Fr. Ludwig in sin je imel na Dunaju za zastopnika nekega Löfflerja, ki je poneveril tvrčki 100 000 K. Ko je tvrčka zadevo brzojavno naznanila dunajski policiji, je našla policija Löfflerja v njegovem stanovanju obešenega.

Umor. V noči od 5. do 6. t. m. je Ignac Kovačič, vulgo Hanžov Nacek hodil koruze kožuhat iz Štajerske strani od župnije sv. Bolfenka na Medjimursko stran, v Stanetinec, župnija Štrigova, k Matiji Podgorelcu, vulgo k Tunekovemu Matjašku. Ko so šli kožuhači domu, je Karol Hrvat, vulgo Čižmarov sin, napadel Ignaca Kovačiča nagorskega sina v Jastrebcih, z nožem, ga zarezal v vrat in Nacek je bil v trenutku mrtev. Pravijo, da sta ta dva že dolgo imela eden na drugega piko.

Obesil se je s hlačnim jermenom na kuhinjska vrata 51letni kovač Štefan Gradišnik v Mariboru. Vzrok je revščina, vsled katere je začel mož piti. Zapustil je osem majhnih otrok.

Vinska trgateg v mariborski okolici je letos prav živahna. Ljudje so pričakovali od novih ameriških nasadov letos obilo sadu, pa je vse od suše in drugih vremenskih nezgod odrevenelo in nezrelo odpadlo. Kjer so veliko škropili, imajo srednje dober pridelek, ki pa za lanskim daleč zaostaja. Beda med kmečkimi vinorejci, ki imajo od vina svoj edini dobiček, je velika.

Vinska trgateg v Sromljah, Pišecah in na Bizeljskem, je kakor se poroča prav dobro izpadla. Nabiralo se je ob lepih dnevih. Grozdje je izvrstno in zdravo. Torej kupci, le pridite v ta kraj, dobili boste prav dobro kapljico.

Nogo mu je odtrgalo. Po kolodvorski ulici v Slov. Bistrici se je peljal posestniški sin Anton Jagodič iz Šmicberga. Sedel je spredaj na počez položeni deski. Naenkrat je padel pod voz, noga se mu je zapletla v kolo. V eni sekundi je bila noga odtrgana in kmalo na to je izdahnul nesrečnež svojo dušo.

Svetovne vesti.

Nenavaden pogreb se je vršil 27. m. m. v Rovinju v Istri. 80letna Dominika Sbisá je naročila v svoji oporoki, naj se jo pokoplje veselo, vsa godba naj jo spremi do groba in igra zgolj vesele koračnice. Pri pogrebu je bil po stari navadi boljših Rovinjcev cel kolegijatni kapitelj. Ker so se ljudje ob koračnicah zelo zabavali in se je priteplo polno sumljivih radovednežev, je prošt s kanoniki vred kmalu stopil iz vrste pogrebecev in oddal štolo kaplanu, ki je potem šel na pokopališče. Med zvoki poskočne koračnice so čudno starko izročili materi zemlji.

Čitanje časopisov — zdravilo. Na shodu zveze angleških sanitetnih nadzornikov je predsednik James Erichton Browne dokazoval, da je čitanje časopisov zdravilno sredstvo proti raznim boleznim, ki izvirajo iz duševne utrujenosti, posebno zoper moderno nervoznost. Izrekel je krilate besede: Ako bi odpravili časopise, mo rali bi povečati norišnice.

Razkritje velikega ponarejenega denarja. Na Hrvatskem so v varaždinskem okraju zasledili velikansko ponarejanje kovanega denarja. Ponarejalcev je bilo deset, ki so celih deset let opravljali ta posel, ne da bi jim oblasti le enkrat prišle na sled. A tudi zdaj so jih le slučajno zasledili. 14. m. m. je bilo cerkveno „žegnanje“ v Mariji Bistrici. Orožniki so med drugimi jim sumljivimi ljudmi pazili posebno na nekega moškega in žensko, ki sta si dajala znamenja in potem izginila iz gruča na neko njivo v koruzo. Orožniki so od raznih strani prišli k njima in ju zajeli, ko sta preštevala denar. Hotela sta uiti, ko sta zagledala žandarje. Telesna preiskava je imela sijajen rezultat. Pri obeh so našli mnogo ponarejenega denarja, kron in goldinarjev. Aretovanca kmet Marko Kuča iz Gorice pri Ivanu in kmetica Mara Pek iz Forij pri Lepoglavu sta sprva pravila, da ju je neki neznanec iz Štajerske naučil ponarejati denar ter izjavila, da nimata nič tovarišev pri tem. Pozneje se je pa Kuča udal in izdal vse ostale ponarejalce. Falzifikati so bili delani iz zmesi iz svinca in cina, v katero zmes so de-

vali ponarejalec raztolčeno steklo. Ponarejalec so imeli več delavnic in kadar so spravili v promet ves denar, so delali novega. Vsega ponarejenega denarja so razpečali najmanj za 70.000 kron, najbrž pa še mnogo več, tako da se lahko sodi na 100.000 kron. Razpečevali so ga večinoma po raznih sejmih in drugih takih shodih.

Pravda za 70 milijonov. Sodnijska obravnava za oporoko pred kratkem v Ameriki umrlega milijonarja Sageja se je končala tako, da dobi vsaki vnuk in vsaka vnučinja 50.000 dolarjev. Sage je bil zapustil 70.000.000 svoji ženi, a neki veščak je oporoko ovrigel, češ, da ni bil Sage takrat, ko jo je napravil, že več pri zdravi pameti.

Manija na ženske kite. V Berlinu so zaprli nekega 25letnega Alfreda Langerja, ki je odrezal neki 16letni deklici kito. V njegovem stanovanju so našli 19 kit. Lange pravi, da je že 13 let star čutil v sebi neznosen nagon, odrezati vsaki deklici kito.

Z iglo se usmrtila. Soproga deželnega sodnega svetnika Hruške se je na poti, ko se je peljala z vlakom iz Prage v neki sanatorij, zabolela z iglo od klobuka v sree in bila na mestu mrtva.

„Madona“ samomorilka. Marija Cserny v Budapešti je bila lepota prve vrste. Imela je tako milobno nežno obličje, da so jo imeli najboljši slikarji za model, kadar so slikali Mater božjo. Zaradi tega je dobila splošno ime madona. Povsod je bila slavljena, vozila se je s fijakarji ter imela pri vseh slavnostih odlično mesto. Z leti pa so postale poteze njene obraza trde, čestokrat je morala stradati. Nedavno si je hotela končati življenje ter je skočila z mostu v Donavo. Obvisela pa je na ograji z obleko. Prihiteli so ljudje ter jo rešili. Na policiji je obljubila, da se ne bo več skušala usmrtiti, a komaj so jo izpustili, vrgla se je na tir električne železnice. Toda tudi sedaj so jo še rešili.

Hunhuški morski roparji. Na parnik Ana, ki je plul iz Vladivostoka v Čifu, se je vtihotapilo deset za Kitajce preoblečenih Hunhuzov, ki so zvezali kapitana in častnike in ušli v šalupi s plenom 7000 rubljev. Enega Hunhuzov so prijeli.

Zeppelinov zrakoplov. Te dni se je dvignil v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru grof Zeppelin s svojim zrakoplovom. V višini se je zrakoplov najprej zasukal in potem odplul proti švicarski meji. Po parurnem letu se je vrnil grof Zeppelin z zrakoplovom, nazaj na mesto vzleta. Poizkus se je docela posrečil. Zrakoplov je vozil s hitrostjo 42 kilometrov na uro.

Važna iznajdba. Varšavski inženir Weingott je izumil telefonski aparat, ki ni več kakor žepna ura ter ga more vsakdo nositi pri sebi v žepu. Vsak naročnik dobi ključ, s katerim lahko odpre vsak telefonski kontaktni predalček, ki se nastavijo po vseh ulicah. Kakor hitro naročnik zveže svoj žep in telefon s predalčkom, lahko govori z vsako postajo.

Angelom so delali konkurenco v Podbrdu na Goriškem, ko so 10. t. m. med gorečo molitvijo lastnice Frančiške Kaltnekarjeve in obobilni navzočnosti radovednežev predstavili celo hišo (seveda leseno) s strmega brega v ravnino. S smehom so bili dobro preskrbljeni gledalci in prestavljalci. Kaj takega se ne pripeti vsak dan! Pa naj kdo reče, da so samo Američani napredni.

Kako kaznuje cigan nezvestobo. Sodišče v Curihu je obsodilo cigana Vadoša v 10letno ječo, ker je svoji mladi ženi odrezal jezik, nos in ustnice.

Mont Pelé je pričel zopet močno bljuvati pepelni dež. Ognjenik Soufrière je miren.

Zaradi dvoboja je bil v Budapešti obsojen državni poslanec K. Hecz. Kakor znano, je v dvoboju ubil poslanca grofa Kegleviča.

Poslanec — defraudant. Bivši poslanec dr. Val. Eötvös, sin sedanjega poslanca Eötvösa, je bil zaradi poneverbe obsojen v triletno ječo. —

Kumara, dolga 1 m 15 cm, je bila razstavljena v Mladi Boleslavi na Češkem.

Nesreča na morju. Pri Zeleniki v Dalmaciji je bora zanesla v morje čoln, v katerem so bili štirje možje, med njimi trije vojaki. Vojaški parnik je čoln iskal ves dan, a ga ni našel.

Enajst delavcev mrtvih je ostalo v szornoški tvornici za celulozo po neprevidnosti kuharja celuloze. V praznem kotlu je delalo trinajst delavcev, a strupeni plini iz sosednega kotla, kjer se je kuhala celuloza, so zastrupili 11, 2 delavca pa nevarno poškodovali.

14mesečno deklico je ukradel v Trstu neznan, okoli 40 let star mož, ki je imel le eno roko. Ženska, kateri je bil otrok izročen v varstvo, je bila v žganjarni, ko je otroka zmanjkalo.

Karavanski predor je bil dodelan ravno v petih letih. V jeseni 1901. so ga začeli delati, 17. maja 1905. je padla zadnja stena med Koroško in Kranjsko. Čez 15 mesecev, to je 30. septembra 1906. se je slovesno peljal skozi predor prvi vlak. Koliko da je predor stal, se natančno še ne ve. Človeških bitij pa je zahteval 29, večinoma mladeničev in mož, ki so pri zgradbi predora ponesrečili. Enajst minut vozi osebni vlak skozi predor s Kranjske na Koroško stran, s Koroške na Kranjsko stran pa štirinajst minut.

Grozna osveta ljubosumne žene. Agent Josip Weiss v Budimpešti je imel poleg žene več ljubice in hodil javno z njimi po gledališčih, kavarnah itd. Njegovo ženo je to spravljalo v silno ljubosumnost in so nastali večkrat med njima burni prizori. A vse je bilo zastoj, mož se je brigal le za svoje ljubice. Tu se je žena sklenila maščevati. Ko je pred nekaj dnevi mož odšel v gledališče z eno izmed svojih ljubic, je prišla za njim in mu napravila velik škandal. Nato je odšla domov. Ko je prišel pozno ponoči tudi mož domov in zaspal, polila je s špiritom njega in posteljo ter zažgala oboje. Ko so prihiteli sosedje v sobo, je bil mož ves v opeklinah, žena je pa zadovoljno sedela konci postelje in veselo gledala v svojo žrtev. Kot nora je zbežala na to na policijo in povedala tam svoj čin, a ji niso hoteli ničesar verjeti. Šele v bolnici so jo pridržali, ker so mislili, da je umobolna.

Slovinci v Ameriki. — 18.000 dolarjev so izgubili Slovenci, ki so imeli naložen svoj denar pri propadli banki „Stensland“.

Velika železniška nesreča se je pripetila ob mostu čez reko Pad v bližini Pacence dne 6. t. m. Mrtvih je 6, ranjenih pa 50 oseb. S tira je skočilo šest voz ekspresnega vlaka, ki je vozil z vso naglico. Gosta megla je še povečala zmešnjavo. — Na postaji Putinoa na Balearih je pa zavozil tovorni vlak v osebni vlak. Ranjenih je 35 oseb.

Kihanje v gledališču. V londonskih gledališčih se zadnje čase dogaja, da začne občinstvo hipoma kihati, tako, da se mora predstava prekiniti. Pravi vzrok temu še policija ni našla, a govori se, da uganjajo to neumestno šalo zlikovci na ta način, da zažigajo s finim črnim poprom potrošene kroglice iz bombaževine. Kroglice tlijo, ne da bi se videl dim, pri tem začne vse prisotne neznosno šegitati v nosu.

Štirikrat oženjen. V Pragi so zaprli zlatarskega pomočnika Jožefa Novaka, ki je štirikrat oženjen. Zadnjikrat je poročil neko Čehinjo, ji vzel doto in jo takoj popihal sam v Ameriko. Zdej se je vrnil in so ga takoj prijeli.

Tatovi na hrvaških železnicah. Pri Zemunu sta bila v vlakcu okradena inženir Emanuel Vranovits za 460 kron in potnik Rudolf Sukob za 1500 kron.

Grozna rodbinska drama se je odigrala na glavnem mostu v Budapešti. Monter Kuttner je v prepiru s svojo ženo vrgel svojega sina v Donavo. Potem pa še sam skočil za njim. Oba sta utonila.

Topničarica se potopila. Ameriška topničarica „Hellena“ se je s posadko (150 mož) vred potopila.

Nesreča v rudniku. V dortmunškem rovu „Herne“ je padlo 80 rudarjev v globočino. Mrtvi so ostali trije, ranjenih je pa bilo štirinajst rudarjev.

Električne zausnice. Neki ljudski učitelj v Kaliforniji si je izmislil jednostavno sredstvo

za kaznovanje neposlušnih otrok. Od električne žice, ki razsvetljuje sobo, je razpeljana cela mreža žic in ob glavi vsacega učenca visi roki slična mehanična naprava, spojena z električnim aparatom. Kadar se med poukom kateri učenec razgovarja ali dremlje, pritisne učitelj na katedru na dotično žico in električna roka udari učenca, ne da bi bilo treba učitelju zamujati časa s svarjenjem.

Otrok z dvema glavama. V vlakcu med Rimom in Neapoljem je povila neka kmetica otroka z dvema glavama.

Lek proti raku. List „Petit Bleu“ je priobčil minule dni vest došlo mu iz Južne Afrike, v kateri je rečeno, da so našli tam neko rastlino, iz katere se napravi lek proti raku. Zdravje se vrši tako, da ubrizgajo sok omenjene rastline bolniku pod kožo. Poskusili so baje ta lek na treh bolnikih in sicer pri jednem črncu in na dveh belokožcih, ki so popolnoma ozdraveli.

Gospodarske vesti.

Spravljanje in razpošiljanje pečkatega sadja na Štajerskem. To je najnovejša knjižica, ki jo je po naročilu sadjarskega odseka c. kr. kmetijske družbe štajerske spisal gospod Oton Br ü d e r s, strokovni učitelj na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. — Na avstrijskem jugu se prideluje mnogo lepega sadja, ki pa ne daje toliko dohodkov kakor bi jih lahko, ker je premnogo pomanjkljivosti pri spravljaju, razpošiljanju in hranjenju. Sadjarski odsek kmetijske družbe štajerske je hotel priti tem nedostatkom v okom in je naprosil sadjarskega veščaka g. O. Br ü d e r s a, strokovnega učitelja na mariborski kmetijski šoli, naj spiše knjižico, ki bo podajala primeren pouk o teh opravilih. Gospod pisatelj je vse, kar je potrebnega in važnega, poljudno opisal in je svoj spis pojasnil z mnogimi podobami. Najprej je povedal, kako je ravnati, da se prideluje mnogo dobrega in lepega sadja. Povedal je, kako je zemljo obdelovati, kako gnojiti, kako je drevje braniti boleznim in škodljivcem. Nadalje je opisal priprave za spravljaje (obiranje) sadja, kako je te priprave rabiti, kdaj je sadje spravljati, kako ga je prebirati in vlagati v zaboje in sode. Povedano je tudi, kako se sadje razpošilja na drobno in v vagonih in kako se hrani. Tudi carinske razmere pri pošiljanju sadja na Nemško so omenjene. V dodatku je objavljen „normalni sortiment“ za Štajersko, to so one sadne vrste, ki se za Štajersko priporočajo za splošno nasa- janje. — Iz tega je razvidno, kako porabna je knjižica za vsakega sadjarja. C. kr. kmetijska družba štajerska je storila prav zaslužno delo, ko je izdala to knjižico. Izdala jo je v dveh izdajah: v nemškem jeziku in pa nemško-slovensko. Slovenski prevod je oskrbel strokovni učitelj g. Frančišek Goričan.

Drevesa in grmovja, ki jih presajamo v jeseni, je treba dobro zaliti, tudi če se sade v deževnem vremenu. Drevo v tem času sicer ne potrebuje mokrote, a treba zaliti zato, da se zemlja zmocni in spremeni v blato, ki se dobro oprime korenin in se te laže primejo.

Sadje se lahko daje živini. Prav dobra uporaba odpadlega sadja je, če ga dajemo domačim živalim, a pri tem ne smemo zabit, da sadje nima mnogo redilne vrednosti, in mu moramo primešati vedno še drugo krmo, n. pr. otrobe, moko itd. Krave imajo več mleka, če jim dajemo zrezano z otrobi namešano sadje, njih mleko in surovo maslo je okusnejše in sladkejše. Svinje, ki dobivajo mnogo sadja, imajo okusen, a premehak špeh. Ker živali rade dobe drisko, če uživajo preveč surovega sadja, je bolje, da ga jim skuhamo. Sadje povzročuje, da živina rajše je.

Raznoterosti.

Proti draginji! Kdor si hoče prihraniti stroške za nabiranje oglasov (insetatov) — pošlje naj oglas sam na upravništvo „Mladoslavenca“.

1000 kron dobi ptujski „Štajerc“, če mi dokaže, da sem kradel adrese. To je menda dovolj odgovora na njegove laži. Torej na delo „spufanci“! — I. Križman.

„Mladostenec“ namerava v vsakem okraju na Slovenskem nastaviti agente, ki bi proti dobremu plačilu nabirali naročnino. Kdor se čuti za to zmožnega, naj nam piše, da mu damo potrebna navodila in preskrbimo od vlade dovoljenje. Lahko se zasluži par gld. na dan. Sedaj je pripraven čas za to. Delo ni težko.

Kako dela „Slovenec“ reklamo za nove liste. Zadnji čas leže štajerski napredni Slovenci globoko v pokvarjenem „Slovenčevem“ želodecu, zatorej pobere vse, kar bi mu še znalo tekneti. Tako piše v eni zadnjih števil doslovno sledeče: „Liberalna Križman-Špindlerija na Štajerskem. Iz Celja se nam piše: Štajerska je tedaj tako srečna, da ima novo stranko. Ustanovilo jo je 80, baje celo 114 mož v celjskem „Narodnem domu.“ Okoliški župan Sv. Jurija ob južni železnici, ki hoče pomemčiti slovensko okoliško solo po načinu „Štajercianec“, je prignal nekaj kmetov in ravno tako kmet Zdolšek iz Ponikve. Drugi so pa bili generali z nadgeneralom dijakom Spindlerjem. Pri zborovalnem krokanju je bil „zeleni car“ seve Spindler, slavnostni govornik dr. Vekoslav Kukovec, klobasar pa dr. Janko Sernee. Kaj so pa torej skuhalo ti junaki. Prej so pretili svetu, da hočeje ustanoviti „čisto stranko“. Pa saj ni bilo res. Gospod Spindler je kmalu potolažil javnost s črnim na belem, da ne bodo iskali čistosti, ampak neodvisnosti, stranki da bo ime: neodvisna slov. ljudska stranka. Komaj smo se prestrašili tega dolgega imena, že se snide zbor modrih ter se poniža tako globoko, da se zadovolji celo s kratko „narodno stranko“; že besedo „napredno“ so črtali, da bi jim nihče ne mogel očitati, da so liberalci. Toda „Narodovec“ ali „liberalec“, to je pri nas že skoro vse eno. Še huje je po občnem mnenju „Narodovec“, ko navadni liberalec. Navadni liberalec še vsaj zna misliti, „Narodovec“ pa zna samo „Slovenski Narod“ prežvekovati. Zato menda zbor modrih ni storil modro, da si je izvolil najneumnejše ime. Pa zeleni car je rekel, da tako bo in ne drugače, to se pravi, dokler mu ne pride kaj pametnejšega na misel. Morebiti bi se prileglo bolje zgornje ime. Pazni čitatelj modernega političnega slovstva se še morebiti spominja dogodka med Križmanom, takratnim urednikom „Slov. Štajerca“ in njegovim konkurentom Baudekom. Baudek bi baje rad sam prevzel „Slov. Štajerca“, zato je hotel Križmana v postelji sežgati. Križman se pa vzbudi, in zdaj začneta oba daviti na postelji drug drugega. Takratni Križman je zdaj začel izdajati liberalnega „Mladostenca“. A Spindler hoče sam imeti liberalni list. Zato hoče zadaviti Križmana. Nekdanja Križman-Baudekija se je torej izpremenila v Križman-Spindlerijo. Po svoji značajnosti sta to res vredna konkurenta. Njuijn tok življenja je celo enak. Križman je bil najprej sodruinik brezverskega nemškutarškega „Štajerca“, potem je urejeval „Slov. Štajerca“ s programom (štajerskim): vse za vero, dom, cesarja; zdaj ima liberalni list „Mladostenec“. Spindler je bil najprej sodruinik pri brezverski „Unabhängige Marburger-Zeitung“ ter židovski „N. Fr. Pr.“, ko je še bil priden dijak na Dunaju. Potem je urejeval „Domovino“ s programom (štajerskim): vse za vero, dom, cesarja, zdaj namerava izdajati liberalni list narnarodne stranke. Kdo najde veliko razliko med značajnostjo obeh dveh junakov? Morebiti se v iskanju razlik poskusita Križman in Spindler sama. Spindler se je že zaklel, da bo zadavil Križmanovega liberalca. Ubogi Križman, že drugokrat v smrtni nevarnosti! Križman-Baudaki se nadaljuje, samo da se je izpremenila v Križman-Spindlerijo z liberalnim priveskom treh ranocelnikov, Sernea, Karba in Chloupeka. Dobro, da so kar trije, da lahko hitro priskočijo

na pomoč temu ali onemu, ali pa vsaj hitro konstatirajo, da je nastopila smrt za liberalno Križman-Spindlerijo.“ — Temu poročilu bi mogel postrežljivi „Slovenec“ še pridejati: Ljubi in pravični Bog more „liberalca“ Križmana (seveda potemtakem tudi „Mladostenca“) vendar le rad imeti, ker ga vedno varuje pred vsakojakimi nesrečami. (Na Križmana se je namreč tudi že streljalo). Torej Bog že ve, kaj dela in ker ga je že dvakrat obvaroval smrti, ga bo gotovo tudi še v tretje.

Gotovim gospodom na znanje!

Ves odpor in vse spletkarije, ki jih izrabljate proti „Mladostenecu“, vam ne pomagajo nič! Ljudstvo, ubogo zapeljano ljudstvo vas bode samo spoznalo v pravi luči in vas ostro sodilo, še bolj kot vas sovražijo že dosedaj. Obrnilo se bo še bolj od vas. vas sovražilo poslej. „Mladostenec“ stoji na tako trdnem stališču, da si boste vsi nad njim svoje čeljusti skrhalo. Podjetje je zidano na zdravi podlagi. Molčali smo o vsem tem dosedaj prav trdovratno, sedaj pa bo tudi naše potrpežljivosti konec. Mi vemo vse, in gorje onim, kadar jih napademo. Zdrževali smo se dosedaj osebnih napadov, a ko ti pridejo na vrsto, bo marsikaterega „narodnjaka“ hudo glava bolela.

Naš boj je in bode pošten!
Ljudstvo stoji za nami!
„Zora puca i puca,
„Mladostenec“ pa gobee „štuca, štuca“.

„Pavliha“.

Med ponarejalci vina.

Dva vinska producenta, ki se že dalje časa nista videla, se srečata.

A: „Kako se godi tvojemu vinu?“

B: „Bolje kot meni!“

A: „Kako to?“

B: „Vino so izpustili, mene pa so na šest tednov zaprli.“

Neki drugi vinski producent je postregel svojemu odjemalcu, dobremu poznavalcu vina, kupico svojega vina ter ga vprašal: „Koliko je vredno?“ Kupec je vzel požirek vina v usta ter ga potem po običaju poizkuševalcev izpljunil z lakoničnim odgovorom: „1000 K globe ali tri mesece zapora.“

V zadnjem trenutku.

Sodnik (k brivcu, ki je bil obsojen k smrti): „Ali imate še kakšno željo!“ — Obsojenec: „Visoko sodišče! Naj mi bode dovoljeno še pred smrtjo obriti gospoda državnega pravdnika.“

Poročilo vojakovo.

Vojak je moral prvič v boj. Oče in mati sta bila v skrbeh za njegovo življenje. Nekega dne jim pošlje novinec to le pismo: „Ljubi oče in ljuba mati! Ne skrbita preveč za mene; jaz sem, hvala Bogu, zdrav in vesel, in naši častniki pravijo, da sovražnika ne dobimo še tako skoro. Ako pa bi bila volja božja, da bi moral umreti v boji, sporočim vam to, kakor hitro mi bode mogoče, da boste za gotovo vedeli, ali sem živ ali mrtev.“

Novi strežnik.

Gospod dobi novega strežnika. Ob sprejemu mu reče: „Plače dobiš 60 gld. na leto, in oblačil te bom!“

Takoj prvo jutro čaka gospod strežnika, da bi mu storil to in ono, toda ni ga od nikoder. Gospod ga kliče nekaj časa, potem gre v njegovo sobo. Res ga dobi v postelji. Vzame palico ter ga misli preteptati, ali služabnik odgovori: „Ne tako, gospod! Zdavnaj bi bil že rad vstal, a rekli ste mi ob sprejemu, da me boste sami oblačili, zato sem pa čakal!“

Pozabljivosti slabi nasledki.

Ko izgubi Korošec v bitki pri Kustoci obe nogi, reče prav mirno: „Prav se mi godi! Kolikokrat sem ljubemu Bogu priporočal dušo in telo, a teh prebitih nog sem vselej pozabil!“

Trda glava.

Korporal: „Gospod stotnik, ponižno naznanjam, da je tresčil trobčev konj dragonca Svetina s kopitom po glavi!“

Stotnik! „Je li dragonec težko ranjen?“

Korporal: „Ponižno naznanjam, da se dragoncu ni zgodilo nič, pač pa si je konj nogo zvinil!“

Kako se omedlelec oživi.

Profesor kandidatu medicine: „Mislimo si, da bi se bil vaš tovariš tako napil, da bi obležal nezavesten na tleh! Kako bi ga najhitreje spravili zopet k zavesti?“

Dijak: „Zakričal bi mu na uho, da ga čaka pismonosec z denarjem!“

Zanesljivo znamenje.

Boštjan: „Kako te vzprejme žena, kadar prideš pozno v noč iz krčme domov?“

Luka: „To spoznam že v kuhinji, skozi katero hodim v svojo sobo!“

Boštjan: „Po čem?“

Luka: „Po metli! Če je v kuhinji, tedaj je dobro!“

Boštjan: „In če je ni?“

Luka: „No, če je ni, tedaj jo ima žena pri sebi, in potem — —!“

Kakršno vprašanje, tak odgovor.

Župnik: „Ratomok, Ratomok, že zopet te vidim, da prihajaš iz krčme?“

Ratomok: „I sevé, gospod župnik, zmirom vender ne morem biti v krčmi!“

Tolačba.

Stara žena je svojega spovednika vedno nadlegovala, ali bo izveličana ali ne. Izpovednik jo poskuša umiriti tako in drugače, pa zastonj. Naposled ga mine potrpežljivost. Ko ga žena nekega dne zopet nadleguje s svojim vprašanjem in je vse poučevanje zastonj, reče ji izpovednik: „Odpri usta!“ Ko ženica usta odpre in izpovednik v njenih čeljustih ne vidi nobenega zobu, reče ji: „Gotovo prideš v nebesa; zakaj v peklu je jok in škripanje z zobmi, ti pa nimaš nobenega zobu!“ Je li to ženico umirilo, ne vemo.

Listnica uredništva in upravnštva.

G. H. v L. Takim tičem o kojih nam poročate, smo še prizanesli. Pride vse prav. Ljudstvo bode samo spoznalo, da jim ni za vero, ne za narodnost. Smelo nas mečejo s Štajercem v en koš. Da, taki so ti gospodje „ljudski osrečevalci“, da jim je naš list bolj napoti kot „Štajerc“. Vsa poslana naročnina se vam zaračuni. Hvala, le pišite še! — G. S. v M. Priznamo, da imate spretno pero, toda dopisa s takimi nazori ne sprejmemo. Pišite bolj v duhu lista. Zdravi. — G. G. v V. Nam je več takih kalinov znanih, o kojih vse ljudstvo misli, da so najboljši Slovenci in še naprednjaki, a so celo „Štajerčevi“ sodruiniki in naročniki, „Mladostenca“ pa nam vrnili. Take bomo pribili v našem listu imenoma in svet se bode čudil. Ljudstvo mora priti na čisto. Takim političnim sleparijam bomo naredili konec. — G. dr. . . h v K. Ako nimate druge bolezni, kot ono, o koji nam pišete, bi bilo bolje, da bi molčali in se ne blamirali. Ne potrebujemo Vaših kron. Naročite si, če vam je toliko na stvari, boljše špijone. Sicer pa vemo, kaj ste hoteli doseči. Z Bogom! — G. A. . . s v C. Ker naš list ni dnevnik, ne moremo na vse napade odgovarjati. Kam bi zašli, če bi se s takimi bedaki spuščali v polemiko. — G. G. v V. Tudi drugi nam priporočajo, da bi vedno prinašali prav mnogo novic. Res, lahko bi bilo to delo, a to ne gre. List je namenjen ljudstvu v izobrazbo itd., z novicami se pa to ne doseže, dasi bi se list mnogo hitreje razširil. Bodemo se pa, kolikor bode le mogoče, na take želje ozirali. Delajte dalje po načrtani poti in zdravstvijte. — G. A. K. v M. Bodemo še potrpežljivi, dasi imamo prav tehtne vzroke se v stvar umešavati. Upamo, da ste nas razumeli, ko smo o tem že nekoliko pisali. Objubili smo v tej številki govoriti, pa smo se še premislili. Imamo najboljšo voljo, saj je očitno, da bi imeli vsi dosti dela tako polje obdelovati, a takih stvari pa vendar ne moremo požreti, kakeršne so se nam predbacivale. Mislimo, da so one zakrivilci poedinci. Zasedajte dalje. Na zdar! — G. a. o. u. a. Menil sem na ono sploh nič odgovoriti — tudi nisem imel časa, a vam kot prijatelju sem dolžan. Odkrito povem, da sem se premagoval, kar bilo mogoče. Komu gredo one besede mar, jih je pošteno zaslužil — vam in mogoče še katerim drugim gospodom, ki se čutijo prizadete — gotovo ne. Človek bi moral biti iz železa, da bi kaj takega požrl, osobito, ker nisem ne enemu ne drugemu gospodu najmanje hudega prizadjal, a vendar bil tako zahrbtno napaden — saj vendar veste, kako je bilo. Da bi bil tak napad stvaren in dostojen — dvomim. Bil bi v prvi vrsti previdnosti iskati tam. Kdo drug na mojem mestu bi bil čisto kaj drugega napisal in sicer v članku, ne pa v „Listnici“.

Tukaj se je grdo napadlo mene in pa podjetje. Kaj naj si narod misli o taki politiki! Ves bode zbežan in slednjič verjel onemu, ki bo znal najbolj švindlati — šel bo v nasproten tabor. Bože mili, ste li brali „Sl.“ kjer se govori o nekem zadavljenju itd.? Hočete li še več dokazov?! Ako bi na Vas kdo take napade povzročil, šli bi Vi nad njega gotovo s polenom, ne pa s peresom. Kdo vse je na onih pamfletih sodeloval — ne vem. Reklo pa se mi je od verodostojne strani, da za ono akcijo ni mož in na to sem se oziral zvedši za tajne in rečem še enkrat — nesramne napade. Toraj nisem vrgel jaz polena v ogenj. Naj se zgodi karkoli, branil se bodem in rabil dostojno orožje. Moja vest je čista in na to sem ponosen. Da je res tako, zvedeli bodete Vi in drugi, kar še danes svet ne ve. Da ste mi zdravi — Vaš Križman.

Loterijske številke.

Gradec, 6. okt.: 58 88 21 14 51
Trst, 13. okt.: 53 4 26 11 81

„Mladostenec“

sprejme v službo še enega

urednika in dva administratorja

oziroma administratorici, ki se morejo skazati kot spretni in zanesljivi. Plača po dogovoru. Eden administrator ozir. administratorica se mora dobro razumeti na nabiranje domačih in zunanjih inseratov. Ker se list močno širi, imel bode v spretnih rokah prav lepo prihodnost in bodo tudi uslužbenci lahko trajno dobro izhajali. — Ponudbe s prepisi pričeval se naj pošljejo: konsorcij „Mladostenec“ v Ljubljani.

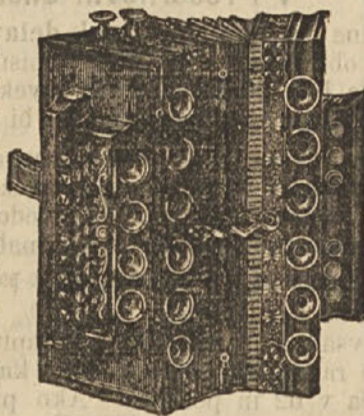
Igralci na citre

dobe 5 iger za citre in katalog 1907 zastonj pri

J. Neukirchner
Görkau (Češko)

Priporočajte in razširjajte „Mladostenec“!

30 dni na ogled.

Po pogojih mojega cenika, tedaj brez nevarnosti naročevalca, pošiljam jaz po poštnem povzetju mojo harmoniko „Volksfreund“ št. 663, da zamorem vsakega o izvrstni kakovosti te harmonike prepričati. Ta harmonika ima patentirano nezlomna zavita peresa ne samo za tipke, ampak tudi za base in za zaklopnice, potem 10 tipk, 2 registra, dvoglasna, 48 glasov, 3 vrste trobent, mahagoni barvno politirana, črni robi z barvnimi portami, dvojni meh z niklastimi ekovi, velikost 81+15 cm in stane 7 K.

Navodilo, po katerem se lahko vsak sam nauči igrati, priložimo zastonj.

Ceneje in manjše harmonike za učenje, posebno za otroke po K 2-20, 3-50, 4-40, 5-50. Finejše harmonike po 9, 10, 12, 14, 16 kron so razvidne iz mojega cenika. Imam v zalogi tudi gosli, flavte, citre i. t. d. Na mojih harmonikah ni colninskih izdatkov, ker so češki izdelki. Prosim, se ozirati na to! Nobena rizika! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Pošiljanje po poštnem povzetju od „Erzgebirgisches Musikwarenversandhaus“

Hanns Konrad v Mostu (Brüx) št. 652, Češko.

Velik ilustriran cenik, obsegajoč nad 1000 slik, se pošlje na zahtevanje vsakemu zastonj in franko.

Družinski blaginji je posvečena skrb naših gospodinj!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je edina sladna kava, ki dobiva po Kathreinerjevem načinu posebnega proizvajanja priljubljeni vonj in dobri okus znate kave.

Njene velike, vobče priznane zdravstvene prednosti so čestokrat poudarjali najodličnejši strokovnjaki znanstva.

Poleg izdatnega prihranka v vsakem gospodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime KATHREINER in zahtevajte le izvirne zavojce z varstveno — znamko »župnik Kneippe«.

S. Friedrich

v Ptuj, Poštna ulica št. 4

kupuje kože svinjske, kunje, dihurjeve, lisičje, vidrove, zajčje, vse to

po najvišjih cenah in sicer dražje kot drugi kupovalci, ker on razpošilja v inozemstvo.

Čudovita zbirka sveta!

50 kom. za samo gl. 2-50

1 sprelepa večkrat z uradnim pat. varovana anker-remontoir-žepna ura s pismeno fabriško garancijo za dober in natančen tok, 1 fina oklepna verižica iz double-zlata, 2 prstana iz amerik. double-zlata z imit. briljanti (za gospoda in damo), 2 gumba iz double-zlata za zapestnice (ostaneta vedno nova), 3 prstni gumbi, 3 gumbi za zavibane ovratnike, 1 fin žepni nožič za napravo, 1 zelo lepa svilen ovratnica, svetla ali temna, 1 dražestna igla za ovratnico s simili-briljantom (doublirano), 1 dražestna broža za dame, zadnja novost, 1 krasno toaletno zrcalo, 1 dražestna koristna denarnica, 1 par boutonov z amerik. briljanti, prist. sreb. sekircami, 1 f. nikelnasti pisalnik, 1 pat. vremenski barometer, 1 garnitura 20 komadov različnih pristnih inozem. pisemskih znamk, 1 fini cigaretni odrezalnik (nikel), 1 pat. držalo za ovratnice, 1 album najlepših razgledov sveta. — Vse skupaj z elegantno anker-remontoir-žepno uro, koja sama je dvakrat toliko vredna, velja gl. 2-50. Dobi se, če se denar naprej pošlje ali po povzetju pri centralni zalogi patent. ur in drugiljev

S. Urbach, Krakov št. 58.

NB. Pri naročilu dveh paketov se prideni 1 prima angl. britev zastonj. Neugajajoče se zamenja ali denar vrne, in je torej vsak riziko popolnoma izključen.

Salame fine ogrske gl. 1-80, iz gnjati zelo priljubljene gl. 1-30, dunajske 86 kr., bolj fine za kilo gl. 1-50.

Gnjat à la Praga 1 gl., brez kosti gl. 1-20, — pleče brez kosti 95 kr., suho meso 86 kr., slanina 88 kr., glavina fina 50 kr. za kilo.

Fine **kranjske klobase** vel. po 20 kr. **Slivovka brinjevec** gl. 1-20 liter pošilja s poštnim povzetjem od 5 kil naprej

Janko Ev. Sirc v Kranju Ustanovljeno leta 1885. Mnogo priznanj o doposlanim blagu. Kupujem vedno **brinjevo olje**.

Hočete li zaslužiti lahkim potom denar?

potem zahtevajte zastonj in poštne proso ilustrirani cenik ur, zlata in srebra, kitajskega srebra, furnir ter orodja in glasbenega blaga

F. Pamm, Krakov (Avstrija) Zielonagasse 3,

Suhe jedilne gobe

kupuje v vrečah po 20 do 25 kg

Albin Schanil, Dunaj 17 Hauptstrasse 67.

Za ponudbe z navedbo cene in vzorcev se prosil!

Zahtevajte zastonj

in poštne prosto moj bogato ilustrirani glavni cenik s čez 1000 slikami o nikelnastih, srebrnih in zlatih urah, marke Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte, kakor tudi o vsakovrstnem solidnem blagu v srebrni in zlatini po originalnih cenah.

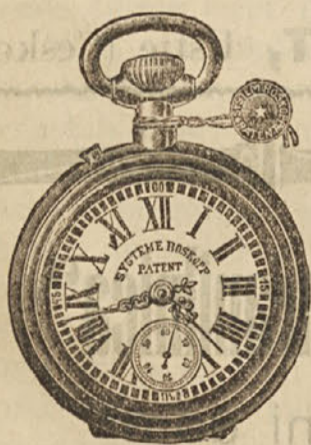

Nikelnasta remontoir-ura K 3—, sistem Roskopf, črna jeklena ura K 4—, sistem Roskopf, patent-ura K 4—, švicarska original sistem Roskopf patent K 5—, goldin remontoir-ura „Luna“-kolesje K 7-50, srebrna remontoir-ura „Gloria“-kolesje K 7-60, srebrna remontoir-ura z dvojnimi pokrovom K 11-50, srebrna sklepna verižica s takozv. springringom 15 gr. težka K 2-40, ruska Tula nikelnasta anker-remontoir-ura „Luna“-kolesje K 9-50, ura-kukavica K 8-50, budilnica K 2-90, kuhinjska ura K 3—, schwarzwälder ura K 2—.

Za vsako uro triletno pismeno jamstvo! Nobene rizike. Zamenjava dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure
Hanns Konrad v Mostu (Brüx) št. 651, Češko.

Anker-ura prihodnosti!

Samo 5 kron!

Samo 5 kron!

je moja pristna švicarska sistem Roskopf-patent anker-ura z masivnim, solidnim, antimagnetičnim kolesjem, pristnim email-kazalom (ne papirnati), z varstveno plombo opremljenimi pristnimi nikelnastimi obodi, šarnirni pokrov čez kolesje, tekoča 36 ur (ne pa 12 ur), krasni pozlačeni kazalniki, natančno regulirana s 3letnim jamstvenim listom, komad K 5—, 3 komadi K 14—, s sekundnim kazalnikom K 6—, 3 kom. K 17—, v pristnem srebrnem obodu K 10—, 3 kom. K 28—, s sekundnim kazalcem K 12-50, 3 komadi K 35—.

Zamenjava dovoljena, ali pa se denar vrne brez odbitka.

Posilja proti povzetju prva tovarna ur Hanns Konrad v Mostu (Brüx) Češko, št. 650.

Bogato ilustrirane cenike z več kot 1000 slikami se na zahtevanje pošlje vsakomur zastonj in poštne prosto.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

JELEN

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepiča želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:
Anton Jelenec v Idriji
imatelj rastlinske destilacije „Jelen“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Celovcu. * Akcijski kapital 2 milijona kron. * Podružnica v Spljetu.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kaveje.

Eskompt in inkaso menie.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ceno češko
posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljsega K 12—, belega jako mehkega skubljenega K 18—; K 24— snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—. Posilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 198
pošta Plzen na Češkem.

Substance za mošt

s kojimi se napravi

dobra domača pijača

Cena za en polovnjak, to je 283 litrov, 7 kron 80 vin.

Edina razpošiljalnica: **A. Kurnig**, Gradec (Štajersko), Kepplerstrasse 36.

Krup
vzbujajoče!

Namesto

18 K

samo

7 K

Krasna remontoir-
Gloria-
srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, natančno tekoča, 3letno jamstvo, proti povzetju

samo 7 kron.

Tovarna za ure: **J. König**, Dunaj VII., Westbahnstrasse 36-203.

Stanje hranilnih vlog
nad 19 milij. kron

Stanje rezervnega zaklada
nad 650.000 kron

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah, v lastni palači

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervn. zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice
(glasbeno orodje) izdeluje in razpošilja

prva sisečka tovarna tamburice

J. Stjepušin

Sisek (Hrvaško)

Ta tovarna je bila odlikovana na Pariški razstavi leta 1900. in na milenijski leta 1896.

Razven vsega glasbenega orodja so tudi vsakovrstne sekirice (note) za različne instrumente v zalogi. Priporočajo se izvrstne gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike in okarine.

V isti tovarni izhaja tudi strokovni list

„Tamburica“

po enkrat na mesec ter stane za celo leto 8 kron z glasbeno prilogo vred.

Za vsak instrument se jamči.

Velik cenik s slikami se pošlje na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

Vydrovo žitno kavo.
Juhni pridatek znamka „Vydra“.
Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).
Oblati (specialiteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).
Šumeči limonadni bonboni „Ambo“.
Dišava za pecivo „Buhtin“.

Napravite poskus!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 v. in poština.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno. — Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Dobiva se povsod.

Največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu

JURIJ SCHICHT, Ustje (Češko).

Varstvena znamka.

Indra Tea

Dobiva se povsod!

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špecijskih, delikat. trgovinah. Na debelo pošilja:

Indra Tea Import Compani, Trst.

Poljedelci,

pozor!

posebno pa

Poljskih delavcev vsak dan bolj primanjkuje in kmetovalec danes že brez pomoči poljedelskih strojev polja obdelovati in pridelkov obdelati več ne more. Kdor si pa kupi stroj, naj si omisli zanesljivo dobro blago. Najboljše in najzanesljivejše stroje,

mlatilnice

čistilnice, proste in najboljše, kakor tudi

slamoreznice priporoča

Trgovina z železnino „MERKUR“

P. Majdič v Celju.

Zaloga posod za mleko. — Posebni ceniki strojev brezplačno. — Traverze in cement.

Nepremočljive vozne plahte.

„Južnoštajerska hranilnica“

v Celju „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj in Vransko za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti

obrestuje hranilne vloge po 4 od sto

in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter

plačuje rentni davek hranilnica sama

in ga ne odtegne vlagateljem, tako da dobe isti popolnoma nad 4% obresti.

Izposojuje pa od dne 1. prosinca 1905 na zemljiško varnost

po 4 3/4 odstotka

občinam in korporacijam navedenih petih okrajev pa po 4 1/2%.

Hranilnica posluje s strankami vsak torek in petek dop., za druga opravila pa je uradnica odprta vsak dan ob navadnih urah.

Zahtevajte povsod „Mladoslavenca“!